

[Elin Appel.]

organisationen, får fortjenesten ved en billig administration. Samtidig med at man lader det sociale udvalg, som rimeligt er, have hånd i hanke med udgifterne, er det alligevel muligt at lade selve administrationen hovedsagelig foregå gennem private organisationer, der ledes, kan ledes og skal ledes af en forstanderinde, eller hvad man vil kalde hende, der udmærket godt kan få en speciel uddannelse ved universitetet eller andetsteds, og som antager og afskediger medarbejderne og fordeler arbejdet. Derved ville vi også undgå de ustandselige konsulenter. Hver gang vi laver et eller andet nyt på rigsdagen, skal vi have et sæt konsulenter for at se, om det duer. Det går igennem det ene lovforslag efter det andet, at man har mistillid til almindelige mennesker. Jeg synes, at rigsdagen ved hundredårsjubilæet fortsætter med at udhule folkestyret i sin manglende tillid til almindelige mennesker. Ganske vist giver vi dem lov til at administrere det ene og det andet, men de skal bestandig kontrolleres og vejledes af centraladministrationen. Det vil altså sige både-og; man har ikke tillid til, at mennesker udenfor centraladministrationen kan have den endelige afgørelse. Det kender vi fra så mange områder; vi har det her, i skolernes tilsynslov, i jordlovene, i hele princippet om lokalstyret overfor centralstyrelsen; det er igen og igen det samme. Vi må et sted standse denne tendens og tage demokratiets konsekvenser og turde tro på almindelige menneskers dømmekraft, deres initiativ og evne til selv at ordne deres sager. Men vi får bestandig det samme svar, i det ene lovforslag efter det andet, at det tør man ikke, og derfor har vi stadig statskonsulenter og statsvejledning. Jeg resumerer altså dette derhen, at administrationen nu som før må kunne ske gennem private organisationer med dygtige ledere, eventuelt specialuddannede, men stadigvæk med det økonomiske ansvar hos det sociale udvalg.

Det tredje spørgsmål bliver, *hvor* man skal hjælpe. Der står i lovforslaget, at husmoderafløseren skal hjælpe i hjem, hvor der på grund af sygdom, overanstrengelse, barnefødsel eller tilsvarende forhold i hjemmet er brug for det. Det er mig ikke muligt at hitte ud af — måske kan den højtærede socialminister hjælpe mig —, hvad „tilsvarende forhold i hjemmet“ kan være. (*Socialministeren* [Strøm]: Graviditet, f. eks.). Graviditet, ja vel, men så kunne man skrive „graviditet“. (*Socialministeren* [Strøm]: Er

det nødvendigt?). Ja, det er nødvendigt, jeg skal gerne forklare den højtærede socialminister hvorfor. Det er stadigvæk sådan, at når vi har et hul i lovgivningen, er der nogen, der kan smutte igennem. Det ved den højtærede socialminister meget vel, og spørgsmålet er, om dette „tilsvarende forhold i hjemmet“ ikke er et sådant hul. Det kan betyde, at husmoderen er overanstrengt, fordi hun ingen pige har, enten fordi hun ikke har råd til det, eller fordi hun ikke kan få en. Det kan blive et ret permanent forhold, og der er altså her et hul, som vi må passe meget vel på, for at det ikke skal blive sådan, at vi skal have statsansatte piger; det vil for det første blive en meget kostbar historie og for det andet være fuldkommen urimeligt. Derfor kan noget så vagt som dette „eller tilsvarende forhold i hjemmet“ ikke stå der, og hvis den højtærede socialminister mener, det går på graviditet, synes jeg, vi kan skrive det. (*Socialministeren* [Strøm]: *F. eks. graviditet.*). Ja, f. eks., men så er vi straks ude i det, som ingen ved hvad er. Vi er nødt til — og det må det kommende udvalg have opmærksomheden henvendt på — at sørge for, at loven ikke kan misbruges derhen, at folk, som ikke selv har råd til at betale deres pige, får hushjælp på denne måde. Jeg vil mene, det må være muligt for den institution, som administrerer husmoderafløsningen, selv at skønne over, i hvilket omfang hjemmet virkelig trænger dertil, og så må institutionen, der som det sociale udvalg underkender skønnet, selv bære ansvaret.

Så er der uddannelsen. Jeg skal ikke sige så forfærdelig meget om den, men vil gerne rent principielt sige, at her møder vi igen det samme: når vi skal lave en uddannelse for husmoderafløserne, laver man statskursus og mønsterskole, som kan lyse fra bjerget ud over landet, så vi kan se, hvordan man skal bære sig ad. Jeg er ikke sikker på, at det bliver nødvendigt. Vi har her til lands ikke så få husholdningsskoler, som har forstand på de dele. Det skulle være muligt at give lærerkrafterne et kortere kursus i, hvordan de kan uddanne husmoderafløserne; så undgår vi det andet sæt konsulenter — for vi skal jo have to sæt konsulenter, vi skal også have et sæt, som skal overvåge undervisningen. Hvis vi lader undervisningen foregå ad den sædvanlige vej, gennem husholdningsskoler og husholdningsseminarier, vil vi kunne nøjes med det tilsyn, som disse skoler almindeligvis har.

Endelig er der byrdefordelingen. Vi er ikke helt sikre på, at den fordeling af byr-